

VÝROČNÍ ZPRÁVA SPOLKU BRAK z. s. ZA ROK 2017
(Zpráva o činnosti a Zpráva o hospodaření za minulé období)

AKCE – PŘEDNÁŠKOVÉ CYKLY

V roce 2017 bylo v rámci spolku BRAK připraveno 13 přednášek, 2 přednášky musely být zrušeny pro náhlou indispozici přednášejících, úspěšně uspořádáno bylo tedy 11 přednášek. Ty byly rozděleny do dvou částí časově kopírujících semestry. Obě části byly tentokrát bez tematického omezení.

V jarní části bylo připraveno 7 přednášek, 1 zrušena a předneseno 6:

1)

Datum: 20. 02. 2017
Přednášející: Vladan Klement
Název: **Urbanismus a morální relativismus: Morální rozhodování ve veřejném prostoru**
Anotace: Co má společného akné, urbanismus a morální rozhodování?
Lidé tvoří města, která je pak přetvářejí. Tato myšlenka Jana Gehla otevřela cestu k změně vnímání urbanismu a městského designu, avšak morální filozofie tento trend dostatečně nereflektuje. Spojením morální teorie Jesseho Prinze a nového přístupu k chápání plánování města jako nutně ideologicky motivovanou činnost můžeme lépe porozumět skrytým prvkům, které nás každý den ovlivňují.

2)

Datum: 27. 02. 2017
Přednášející: Jan Brázdil
Název: **Situacionistická kritika morálního charakteru**
Anotace: Od propuknutí diskuse mezi filosofickými situacionisty a etiky ctnosti uplynulo necelých 20 let. Některými je považována za zbytečnou, jinými za to nejpodstatnější, co se v etice ctnosti událo. Pro některé tato diskuse znamená konec aristotelské etiky ctnosti, pro jiné představuje živnou půdu pro rozvinutí stěžejních aspektů Aristotelovy etické teorie. Tyto antinomie jsou čím dál patrnější a celá debata působí na první pohled zmateně. Obsahem příspěvku bude představení obou diskusních stran, spolu s načrtnutím struktury a kritických bodů této diskuse. Cílem je prezentovat celou diskusi jasně a přehledně, aby bylo možné její stěžejní části podrobit kritické rozpravě.

3)

Datum: 06. 03. 2017
Přednášející: Danica Ježová
Název: **Siedmy kruh, druhé okružie**
Anotace: *„Povím to krátce. Když se duše vzdá
násilně z těla, dřív než dožrá čas,
Mínós ji žene celou rozervanou*

sem do sedmého kruhu jako nás.“

(Dante, Božská komedie)

Keď Dante na začiatku 14. storočia tvoril *Božskú komédiu*, stredovek sa v Toskánsku chýlil ku koncu. Jeho les samovrahov preto možno vnímať ako bodku za takmer tisícročnou diskusiou o samovražde v stredoveku. V príspevku budú predstavené základné názory, motívy a argumenty, ktorými do tejto diskusie prispela filozofia a teológia.

4)

Datum: 13. 03. 2017

Prednášející: Josef Menšík

Název: **O čem je matematika**

Anotace: Navzdory představám, které v mnoha z nás mohla zanechat dávná školní léta, je matematika o nejjednodušších myslitelných entitách. Podstatou těchto entit je jejich strukturovanost. Matematika se tedy zabývá jednoduchými strukturami, je vědou o vzorech (angl. patterns).

Přednáška je úvodem do matematického strukturalismu jakožto převládajícího směru soudobé filosofie matematiky a nepředpokládá u posluchačů žádné formální matematické vzdělání. Naopak, první část přednášky je věnována právě vyjasnění podstaty axiomatického přístupu pro ty, kteří s ním nemají zkušenosti. Po objasnění vztahu strukturalismu a axiomatické metody se budu věnovat dalším variantám matematického strukturalismu, tedy alternativním způsobům, jak chápat matematické struktury.

5)

Datum: 10. 04. 2017

Prednášející: Jan Hubík

Název: **Technika v Heideggerových brémnských přednáškách**

Anotace: V poválečných přednáškách, jež byly vydány pod názvem Brémnský cyklus, se Heidegger zaměřuje na promýšlení povahy současné doby. Tuto povahu či základní určení sleduje s ohledem na motiv techniky, neboť právě technika pro něj nyní hraje klíčovou roli v rámci jeho celoživotního tázání po bytí jsoucího. V přednášce se pokusím ukázat, že je třeba chápat techniku nikoli ze strany jsoucna, například jakožto prostředek sloužící k jistým účelům, nýbrž z hlediska jejího ontologického smyslu jako jistý, právě pro tuto dobu směrodatný způsob odkrývání. Pro tento způsob nahlížení je přitom zapotřebí odhlédnout od všeho „technického“ a proniknout k „podstatě“ techniky, která byla zachycena řeckým myšlením ve slově techné. V tomto směru by se zároveň měly vyvrátit časté domněnky, podle kterých Heidegger techniku zavrhuje jako něco „nepřirozeného“ či špatného.

6)

Datum: 24. 04. 2017
Přednášející: Daniel Krchňák
Název: **Dvě hemisféry – dva světy: Filozofické důsledky duální povahy mozku**
Anotace: Asymetrie mozkových hemisfér je opředena mnoha vědeckými mýty, přesto však i seriózní vědecké výzkumy ukazují, že mozek není rozdělen na dvě poloviny náhodou. Ve své přednášce představím a filozoficky rozvedu teorii asymetrie mozkových hemisfér britského psychiatra Iana McGilchrista, která si zasloužila značnou pozornost odborné veřejnosti. Nejprve představím základní rozdíl mezi levou a pravou hemisférou, poté představím argumenty ve prospěch normativní teze požadující větší dominanci pravé hemisféry při vyšších kognitivních funkcích. Nakonec naznačím společenské a filozofické důsledky přijetí této normativní teze.

V podzimní části bylo připraveno 6 přednášek, 1 zrušena a předneseno 5 přednášek:

1)

Datum: 09. 10. 2017
Přednášející: Daniela Glavaničová
Název: **Fiktívne postavy: de dicto realizmus a de re antirealizmus**
Anotace: V príspevku predstavím *state of art* mojej teórie fiktívnych mien (Sherlock Holmes, Tengo Kawana a pod.), ktorá opúšťa opozíciu medzi realizmom a antirealizmom ohľadne fiktívnych postáv. Navrhujem rozlíšiť *de dicto* a *de re* výskyt fiktívnych mien: Fiktívne mená *de dicto* analyzujem pomocou rolí, čím nadväzujem na tradíciu tzv. realizmu rolí (P. Lamarque, N. Wolterstorff, G. Currie). Zároveň však navrhujem antirealizmus pre fiktívne mená *de re*. Tým zohľadňujem množstvo autorov, ktorí tvrdili, že fiktívne mená sú prázdne (k nim možno zaradiť antirealistov, ale i Fregeho z *Comments on Sinn and Bedeutung*, či Kripkeho z *Reference and Existence*).

2)

Datum: 23. 10. 2017
Přednášející: Václav Hynčica
Název: **Neexistující objekty: problémy kontrafaktuálního pojetí**
Anotace: Kontrafaktuální pojetí neexistujících objektů je populární modální pohled na neexistující objekty a jejich vlastnosti, jenž vychází z toho, že taková tvrzení lze převést na formu: pokud by existovalo x, pak by bylo takové a takové. To s sebou nese několik problémů, především ve spojitosti s nemožnými objekty. Ve své přednášce poukáži na nejdůležitější z nich. V další části se pokusím na zmíněné problémy odpovědět pomocí jiného pojetí, vycházejícího z metafyziky možných

světů A. Plantingy. Mnou navrhované řešení se tak sice od kontrafaktuálního pojetí metafyzicky liší, přesto zachovává většinu jeho intuic.

3)

Datum: 30. 10. 2017
Přednášející: Viktor Zavřel
Název: **Pojem Noéma ve fenomenologii a fenomenologické filosofii**
Anotace: Přednáška bude zaměřena na ústřední pojem ve fenomenologické filosofii Edmunda Husserla, na pojem Noéma. Nejprve se zaměřím na předobraz tohoto konceptu, který nacházím ve spise *Logická zkoumání*, následně přejdu k textu *Ideje k čisté fenomenologii a fenomenologické filosofii*, s jehož pomocí pojem Noéma již přesně charakterizují. Ve třetí části přednášky se pokusím obě představené koncepce srovnat, a částečně tím také ukázat, že v Husserlově filosofii lze nalézt určitý vývoj pojmů, které se stanou konstitutivními pro celou fenomenologii, tj. pro filosofický směr značně ovlivňující myšlenkové proudy 20 století.

4)

Datum: 13. 11. 2017
Přednášející: Libor Juhaňák
Název: **K problematice vědomí u D. Dennetta**
Anotace: V prezentaci se zaměřím na filosofii Daniela Dennetta a jeho přístup k problematice vědomí. Dennett bývá mnohdy považován za radikálního redukcionistu, který zcela odmítá existenci vědomí či popírá problém vědomí jako opodstatněný. Pokusím se ukázat, že taková interpretace Dennettovy pozice je nesprávná a naopak poukáži, že je příhodnější chápat Dennettův přístup k otázkám vědomí jako snahu zahrnout fenomén vědomí do rámce naturalistického obrazu světa. Hlavním cílem prezentace tak bude představení tzv. heterofenomenologie, kterou Dennett navrhuje jako vědecký přístup či metodu k výzkumu vědomí.

5)

Datum: 11. 12. 2017
Přednášející: Zuzana Rybaříková
Název: **V čem nám mohou být inspirací logikové Varšavské školy**
Anotace: Lvovsko-varšavská škola, byla v jednu z významných škol analytické filozofie. Část její varšavské větve, Varšavská logická škola, se podílela na rozvoji moderní matematické logiky. V českém prostředí jsou tito filozofové a logikové známí pouze částečně. Toto přehlížení může být problematické z hlediska historie analytické filozofie. Ve svém příspěvku bych však chtěla tvrdit, že některé přínosy této skupiny filozofů nejsou pouze součástí historie filozofie, ale mohou se také uplatnit v současné filozofické diskuzi.

Veřejné přednášky probíhaly na půdě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity vždy od 17.30 do 19.05.

Z devíti přednášek byly pořízeny videozáznamy, které jsou umístěny na YouTube kanálu spolku BRAK. Jedná se o následující přednášky:

- Vladan Klement: Urbanismus a morální relativismus:
Morální rozhodování ve veřejném prostoru
 - <https://www.youtube.com/watch?v=Oa6NDo1Im9I>
- Jan Brázdil: Situacionistická kritika morálního charakteru
 - <https://www.youtube.com/watch?v=sozOQU6lFJ0>
- Josef Menšík: O čem je matematika
 - <https://www.youtube.com/watch?v=-6VIlMqn7RA>
- Jan Hubík: Technika v Heideggerových brémských přednáškách
 - <https://youtu.be/tCQ4w41n6KE>
- Daniel Krchňák: Dvě hemisféry – dva světy:
Filozofické důsledky duální povahy mozku
 - <https://www.youtube.com/watch?v=GDsujVy1RXQ>
- Daniela Glavaničová: Fiktivně postavy: de dicto realizmu, a de re antirealizmus
 - <https://youtu.be/-cSIxp2ES2U>
- Václav Hynčica: Neexistující objekty: problémy kontrafaktuálního pojetí
 - <https://youtu.be/kvo90P-ufpg>
- Viktor Zavřel: Pojem Noéma ve fenomenologii a fenomenologické filosofii
 - <https://youtu.be/QvAInM0Xi-g>
- Libor Juhňák: K problematice vědomí u D. Dennetta
 - https://youtu.be/96bwTTvFB_U

Z původně plánovaných přednášek bylo nutno zrušit z technických důvodů následující:

- 18. 04. 2017 – David Sychra: Panovnická propaganda: obraz posledních Přemyslovců v narativních pramenech 13. století
- 27. 11. 2017 – Michal Matulík: Alan Watts: Řešení otázek západní filosofie myšlením východu

AKCE – 5,5x11

V rámci 5,5x11 byla letos uspořádána akce:

1)

Datum: 23. 03. 2017
Název: **Místo filozofie**
Anotace: Peter J. Levis, autor knihy Quantum Ontology: A Guide to the Metaphysics of Quantum Mechanics, v rozhovoru pro magazín 3am Magazine (zde) prohlásil:

„...philosophers don't have a monopoly over metaphysics. But neither do physicists have a monopoly over the interpretation of physical theories.“

Téma, které se nabízí k diskuzi je tedy zřejmé. Jaké je místo (analytické) filozofie v moderním světě? Jaký je její vztah vědě? A může ještě vůbec říct něco přínosného o světě?

AKCE – CAL2017: COGNITION AND LANGUAGE

Ve spolupráci s SCSP (Society for Cognitive Science and Philosophy) a s podporou Katedry filozofie a Filozofické Fakulty Masarykovy univerzity díky stipendiu na podporu kulturní a spolkové činnosti byla uspořádána mezinárodní konference CaL2017: Cognition and Language. Konference se konala ve dnech 24. až 26. 11. 2017 v prostorách Filozofické Fakulty Masarykovy univerzity.

Konference představila 12 přednášejících, z toho 4 zvané přednášející a 8 vybraných na podkladě anonymního recenzního řízení.

Detaily konference je možné nalézt zde: <http://ibrak.cz/cal2017/>

Knihu abstraktů poté zde: http://ibrak.cz/wp-content/uploads/2017/07/CaL2017_BoA.pdf

PROPAGACE

V roce 2017 spolek BRAK využíval ke své propagaci nové internetové stránky na adrese:

<http://www.ibrak.cz>

Dále byl využit facebookový profil na adrese:

<https://www.facebook.com/ibrak.cz/>

Zde také vznikaly události k jednotlivým akcím, na které byli zváni posluchači. Dále se spolek propagoval pomocí plakátů k jednotlivým akcím, které byly vyvěšeny na Katedře filosofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a anoncovány v jejím newsletteru. Nahrávky z přednášek byly zveřejněny na novém YouTube kanálu spolku na adrese:

<https://www.youtube.com/channel/UCRhYYJrVJQQ3EVZT4PY4vaQ>

Propagační místa spolku byla využita taktéž pro propagaci CaL2017.

TECHSOUP

V roce 2017 spolek BRAK pokračoval v pasivní spolupráci s TechSoup Česká republika, která rozvíjí technologické kapacity neziskových organizací. S ohledem na činnost TechSoup Česká republika mohl spolek získat registraci na platformě společnosti Google, a získat tak přístup ke službám emailu, virtuálního úložiště, kanálu YouTube apod.

MEZISPOLKOVÁ SPOLUPRÁCE

Spolupráce se spolky Praxis a dalšími dvěma spolky z Pardubic a Olomouce byla v roce 2017 utlumena, naopak byla intenzivněji rozvinuta spolupráce se Společností pro kognitivní vědu a filosofii, kdy spolu se Společností spolek BRAK organizoval CaL2017.

SPOLUPRÁCE S FILOZOFICKOU FAKULTOU MASARYKOVY UNIVERZITY

Spolek také dále pokračoval ve spolupráci s Filozofickou fakultou Masarykovy univerzity. V rámci této spolupráce využíval přednáškové místnosti a vybavení fakulty. Zejména se potom podílela Filozofická fakulta Masarykovy univerzity na financování CaL2017 prostřednictvím podpory jednotlivých členů.

FINANCE

Spolek BRAK vede i nadále transparentní účet u Fio banky:

<https://www.fio.cz/ib2/transparent?a=2500409987>

Výsledná částka je vypočtena jako rozdíl mezi příjmy a výdaji, tedy rozdíl mezi součtem příjmů z:

	Částka	Součet
• finančních prostředků vložených při zakládání účtu	300,00,- Kč	300,00,- Kč
• členských poplatků za rok 2014	1800,00,- Kč	2100,00,- Kč
• členských poplatků za rok 2015	1800,00,- Kč	3900,00,- Kč
• členských poplatků za rok 2016	2100,00,- Kč	6000,00,- Kč
• členských poplatků za rok 2017	2100,00,- Kč ¹	8100,00,- Kč

a součtem výdajů z:

• r. 2016		
• na transformaci spolku dle z. č. 89/2012 Sb.	468,00,- Kč	7632,00,- Kč
• na propagační materiály	890,70,- Kč	6741,30,- Kč
• r. 2017		
• na datadisk pro uchování videonahrávek spolku	1629,00,- Kč	5112,30,- Kč

Ke dni 6. 1. 2018 je tedy na účtu celkem 5112,30,- Kč.

Tato zpráva je zároveň zprávou o hospodaření za minulé období dle stanov spolku.

ORGANIZACE

Do spolku byl přijat nový člen: Jan Brázdil.

¹ V této položce je započteno 100,- Kč, které zaplatil na rok 2017 Jaroslav Růžička již v roce 2016.

Výbor spolku v roce 2017 tvořil Zdeněk Trávníček (předseda), Iva Svačinová (místopředsedkyně) a Tomáš Ondráček (místopředseda). Revizorem sdružení byl Jan Štěpánek.

Spolek tvořilo 12 členů, v užším kruhu byli Danica Ježová, Iva Svačinová, Jan Horský, Jan Štěpánek, Zdeněk Trávníček, Monika Bystroňová, Tomáš Ondráček, Tereza Kunešová, Martin Prokop, Václav Hynčica, Jan Brázdil v širším kruhu pak byl Jaroslav Růžička.

Výroční zprávu sestavila/sestavil Zdeněk Trávníček, Iva Svačinová

Zkontrolovala/zkontroloval Iva Svačinová, Tomáš Ondráček

V Brně dne 6. 1. 2018

Zdeněk Trávníček

Iva Svačinová

Zpráva byla schválena členskou schůzí spolku konanou dne 12.2.2018.